

IX. LEGEGINTZALDIA
2015-2019 LEGEALDIA
UXUE BARKOS BERRUEZOren
INBESTIDURA-HITZALDIA
(GEROA BAI)

ENPLEGUA

Baztertutako gutxiengoan gizarte-larrialdiak baditugu, urgente arduratu behar dugu nafar gehienak gehien kezkatzen dituen larrialdiaz, enpleguaz, hain zuzen ere. Ezin dugu onartu onartezina den %15 edo %16 inguruko langabezia-tasa duen gizartea; eta, are gutxiago, langabe dauden pertsona-multzo horren baitan iraupen luzeko langabezia oso ehuneko handietara iristea edota langabezia, bereziki, besteak beste, gazteen, emakumeen edo 50 urtetik gorakoen taldeei gehien eragitea.

Azken batean, ez da zenbateko kuantitatiboa kezkatu behar gaituen bakarra, baizik eta, baita, bereziki, nori eragiten dien ere.

Horregatik, enplegua eskubideekin sortzea eta sendotzera, hau da, kalitatezko enplegua, ordainsari, egonkortasun, segurtasun, garapen profesionaleko perspektiba eta gainerako laneko baldintzetan ulertuta, erreferentziazko xede da Gobernu berriarentzako.

Eta, horretarako, Gobernu honek gogor egingo du lan Nafarroaren ikuspegi estrategiko partekatua giza garapen iraunkorraren habeen gain sendotzeko, hots, bideragarritasun ekonomikoa, gizarte- eta lurralde-kohesioa eta gure ingurumenaren zaintza orekatua.

Xede horiekin koherentea den inolako ekimenik arbuiatu gabe, Gobernu berriak industria aurreratuaren, energia berriztagarrien eta energia-eraginkortasunaren, osasunaren eta hari lotutako zerbitzuen, lehen mailako sektorearen eta nekazaritzako elikagaien sektorearen, turismo integralaren, zerbitzu aurreratuen eta teknologia berrien eta sektore estrategikoen aldeko apustua egingo du. Teknologiari dagokionez punta-puntako industria, ingurumena errespetatuko duena, kudeaketan langileen parte-hartzea sustatuko duena; eta, industria endogenoari dagokionez, lurraldean zehar zabaldutako industria, eskualde bakoitzeko errealitatearekiko hurbila dena. Lurraldearen errealitatera egokitutako turismoa, eskaintzaren kalitatea bere sektore estrategiko desberdinetan sustatuko duena, hots: landa-turismoa, gastronomia, baliabide naturalak eta iraunkortasuna, kultura eta ondare historikoa eta aisialdia.

Epe ertainerako eta luzerako ikuspegi horrekin koherente izanik eta kalitatezko enplegua sortzeko eta sendotzeko ezinbesteko premisa horri dagokionez, Gobernuak Inbertsioa – Finantzaketa binomioarekin, I+G+i-rekin, lanbide-heziketarekin, nazioartekotzearekin, gizarte-ekonomiarekin eta tokiko garapen-egiturekin konpromiso

estrategikoari eta aurrekontu-konpromiso iraunkorrari eutsiko dio. Enpresa-ehunarekin aukerak, harreman egonkorak eta naturalak finkatuko dira optimizatzeko, tipologia desberdinak daudenaz jabetuz, alegia, bai konpainia handiak (nahiz multinazionalak izan nahiz erabaki-gunea hemen eduki) bai ETEak eta, azken kasu horretan, kudeaketako eremu desberdinetan mota guztietako ekimen kolaboratzaileak sustatuz.

Eremu horietako bakoitzean, jarduera-planen testuinguruan, ekimen zehatzak gauzatzeko dira dagozkien xedeekin eta adierazleekin, esaterako, zailtasunak dituzten enpresentzako alerta-sistema goiztiarra, gizarte-ekonomiari eta solidarioari laguntzeko plan integrala, Sodena-k industria suspertzea eta enplegua sortzea, energia-eraginkortasunaren alorrean inbertsioak sustatzea, nazioartekotzerako ekimen kolaboratzaileak sustatzeko eta bultzatzeko programa, nekazaritzako elikagaien sektorean eta sektore energetikoan aukeren berariazko azterketa biomasaren bitartez, sozialki arduratsua den ekoizpen-etiketa sustatzea eta abar xede dituen funts bat kudeatzeko aukera aztertzea.

Testuinguru horretan, Gobernu berriak denda txikiekin duen konpromisoa ere berretsi nahi dut, zehazki, teknologia berriak, hiria suspertzeko planak, kontsumitzaile informatzeko udal-bulegoen eta eskualdeetakoaren sarea sustatzearen bitartez eta, baita, kontsumo alternatiboaren formulak eta zirkuitu laburrak edo zuzeneko salmenta ezartzera bideratutakoak sustatzeko formulak ere.

Horretaz gain, nazioarte-mailan, bereziki, Europan, Nafarroaren ikuskera sendotzeko asmoarekin, Europako instantzia desberdinetan egun duen presentziari eusteaz gain, ordezkaritza berreskuratuko da Bruselan, EAE-Akitania Euroeskualdean berriro sartzeko eskaera egingo da eta Euromontana-n duen presentzia bultzatuko da.

Lan-harremani dagokienez, Gobernu berriak eragile sozioekonomiko nagusiekin harreman naturala eta egonkorra edukiko du, uneoro, aurreko paragrafotan marraztutako ikuspegiaren baitan, kalitatezko enplegua sortzen eta sendotzen – erreferentziazko xedea– lagunduko duten adostasunak lortzen saiatuz.

Testuinguru horretan, legeak eta erregelamenduak aldatuko dira “ordezkaritza handiena duen sindikatua” irizpidea baino parte hartzeko irizpide inklusiboagoa sartuz. Gizarte Elkarrizketaren Kontseiluaren finantzaketa-partida kenduko du, ordezkaritzan oinarritutako finantzaketa gehituko du eta Nafarroako Enplegu Zerbitzuko Gobernu-Kontseiluaren estatutuak aldatuko ditu bere erabakiak, orain arte bezala, aho batez hartuak izan ez daitezzen, baizik eta, desio den adostasuna lortzen ez bada, Gobernuak erabakiak hartzeko eskumena eduki dezan.

Eta eragile ekonomikoekin Gizarte Elkarrizketaren Kontseilua, aldaketa egokiekin, mantentzearen egokitasunari edota hura indargabetzeari eta beste aukera batzuk bilatzeari buruz gogoeta egingo dugu.

Edonola ere, gizarte-lan babestuekin dugun konpromisoari eutsiko diogu eta Lanbide-Heziketarako Institutuen sare publikoa sendotuko da, lanerako prestakuntzarako nahiz etengabeko prestakuntzarako baliabide gisa.

Laneko arriskuei aurrea hartzeko legediaren betetzea hobetzeko mekanismoak aztertuko dira. Estatuarekiko harremanen esparruan, laneko ikuskaritzarako erabilgarri dauden baliabideak gehitzeko formulak erabakiko dira.

Halaber, bai eremu pribatuan bai funtzio publikoaren eremuan lana banatzeko mekanismoak sustatuko dituzten formulak aztertuko dira.